

EL TEATRE CATALÀ

SANTIAGO RUSIÑOL

Fot. Manetes

Any I ■ Núm. 6
4 d'Abril 1912

20 cènts.

Cobertes de L'AVI XENA

Primer folletí de 16 pàgines de DON GONZALO O L'ORGULL DEL GEC

LIBRERIA CATALANA

: OBRES TEATRALS :
REVISTES DE TEATRE
LITERATURA : CIENCIA : ART

ARXIU TEATRAL

Cada Servei d'obra consta de:

Tres exemplars :: Caudals corresponents, escrits
a màquina :: Llista de Perruquer :: Llista de
Sastre :: Llista de Guardarropia i Tramoia

BARRETES PERA CHARACTERISACIÓ

Marca GRIM

Objectes d'escriptori

Plaça Beat Oriol, 6 : Barcelona

EL TEATRE CATALÀ

ANY I

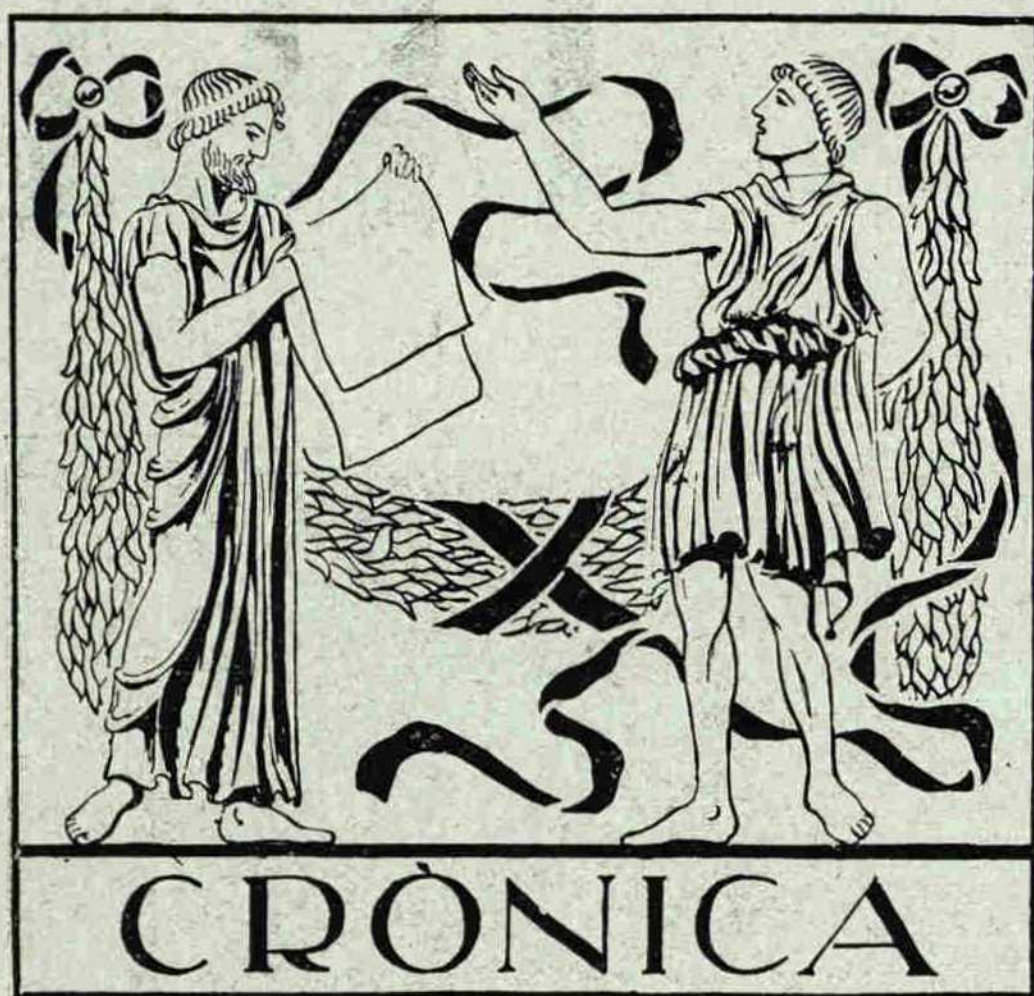
BARCELONA : 4 ABRIL 1912

NÚM. 6

Marguerida Xirgu, primera actriu de la companyia del Teatre Principal

Fot. Amadeo

DEFINITIVAMENT, els dies 11, 13 i 15 d'aquest mes el teatre de la Princesa, de Madrid, obrirà les seves portes al nostre Adrià Gual, pera que hi desgrani les seves conferencies sobre *El geni de la comedia*. En aqueixes disertacions en Gual parlarà, i els exemples que citi seràn representats per actors dirigits per en Ferran Díaz de Mendoza.

L'anunci d'aqueixa solemnitat, que's venia preparant ja fa temps, ha despertat el més viu interès en el món intel·lectual madrileny, i es d'esperar que l'èxit correspondrà a l'espectació produïda.

Nosaltres estem orgullosos de que un català, i de que aquest sigui en Gual, hagi sigut convidat a ocupar la càtedra a Madrid pera tractar de qüestions artístiques. El fet es transcendental, ple d'ensenyances, revelador d'una saludable rectificació de conducta.

Les conferencies d'en Gual tindran, segurament, un valor literari indiscutible, i aquest no dubtem que serà apreciat degudament pels madrilenys. Però per nosaltres tenen, ademés, un altre sentit, que'ns omple de satisfacció, perquè es una victòria brillant i innegable de la nostra personalitat. Victòria sense humiliats ni vençuts, perquè el gest cavalleresc dels que amablement han convidat an en Gual a parlar

a Madrid ve a dir-nos que, sense lluites ni disputes, d'aquell centralisme absorbent i dominador, que aixecava una muralla d'odis i esdevenia destructor d'energies, ja no'n queda res en els esperits, no conservant en la realitat més que un sistema rovellat, destinat a desaparèixer, que sols un mesquí interès polític pot defensar.

No fora oportú, ni tampoc decorós, deduir d'aquest fet conseqüències que poguessin revifar antigues discordies i escampar novells rezels que no deixarien de deslluir l'hermosa campanya de l'Adrià Gual.

Les conviccions, quan són sinceres i humanament sentides, no varien mai, però tenen per pauta d'expressió lo que la més elemental cortesia obliga. Nosaltres agraïm el tribut que's fa a les nostres conviccions, i desitgem amb tota l'ànima que la finesa sigui profitosa a tots aquells que'n deuen gaudir.

Pensem que un català va a Madrid a parlar de coses que no tenen res que veure amb la política ni que tant sols se refereixen a l'especial i particular vida artística de Catalunya, en lo que pugui tenir de típica i pintoresca. En tots dos casos la curiositat justificaria l'espectació.

Se tracta, pel contrari, de conferencies sobre art, en sa concepció més pura, destinades a un fi docent, a ilustrar, a educar, a dur noves orientacions, a interpretar, a deduir, a raonar.

Digueu si aquest fet no es transcendental, quan fins ara a les *provincies* (?) no els era assequible arribar fins a la *metròpoli* sinó a pidolar o a protestar! Les orientacions, els preceptes, les doctrines, les idees havien d'escampar-se del centre a la periferia. En la realitat podia no esser aixís, però la demostració d'aquesta realitat ja implicava el xoc amb un obstacle: la resistència dels elements centralistes a admetre i a donar importància als esforços de l'activitat de les regions.

Ara el miracle s'ha fet, i no tenim motius pera sospitar que'l cas d'en Gual sigui el primer i l'últim que mereixi la nostra més entusiàstica complascència.

PER L'EXTENSIÓ DEL NOSTRE TEATRE

L Sindicat d'Autors Dramàtics Catalans se creà, segons les bases de la seva constitució, pera fer una temporada oficial a Barcelona, que deu esser la d'hivern, dedicant els restants mesos de l'any a l'actuació fòra de la nostra ciutat, anant arreu de Catalunya, destinant estrenes d'obres en algunes de les seves poblacions, realitzant així «una veritable descentralisació artística».

Ja que s'ha dit (i encara que no s'hagués dit), s'ha d'evitar, sigui com sigui, que al finir la temporada de la brillant campanya que s'està duent a cap en el teatre de Catalunya pugui donar-se el cas de que que di en suspens, fins al vinent hivern, una activitat que es precis no deixar defallir ni un moment, ni conformar-nos amb que's redueixi a un dels aspectes de la vida ciutadana de Barcelona.

L'obra del Sindicat es empresa patriòtica, i's deü, com a tal, a tot Catalunya. Si ve a cumplir una acció benfactora i d'alta transcendència social, amb vista a sanitosos resultats, es precis que tots els pobles de la terra catalana puguin admirar i aplaudir de prop lo que aplaudeixen i admiren de lluny. No hem de voler que'l Teatre de Catalunya sigui un espectacle solament pels barcelonins i que únicament dins Barcelona realitzi les seves campanyes, exposant-les a l'afany de les frèvoles novetats, que es la característica de les grans poblacions. Convertim-la, fem-la, entre tots, una obra nacional i passegem-la per tot Catalunya en noble romiatge, guanyant adeptes, fent florir entusiasmes i deixant per tot arreu ont passi el nostre Teatre, gloriós i triomfant, una estela d'immarcibles records i de confortadores esperances, que han d'esdevenir en consagració definitiva del nostre art dramàtic, viu i fecond en les entranyes del nostre poble, amb empena i dalit pera traspasar les fronteres i presentar-se, fort i robust, amb sava propria,

a l'admiració de tots els pobles de la terra.

Fora un error en que cauriem, que no'ns perdonarien mai les generacions futures, que en aquests moments, definitius i memorables pera'l nostre Teatre, el deixessim decandir i emmustigar-se, consentint que'ls seus elements se dispersessin, encara que solament fos per una curta temporada, que les obres estrenades dormissin en la pols dels arxius i les decoracions en un recó de magatzem, i que'ns exposessim a que aquesta Barcelona que estimem, frèvola i tormentosa, bellugadica i inquieta, sense gaire fesomia propria, cosmopolita i mancada del do de continuïtat, que aquesta Barcelona, un xic malagradosa, d'un quant temps an aquesta part, amb les coses catalanes, prengués el Sindicat com a diversió de temporada, flor d'un dia en la complicada vida barcelonina.

Pensem que dins les industrioses i cultes ciutats catalanes, que en les viles del camp i en els pobles de l'alta montanya, hi ha l'agre de la personalitat catalana, i que en totes aquestes encontrades hi viu amb pureza i amb trets fermes i característics l'essència del nostre esperit nacional; que no per venir més tardans els seus sentiments de renaixença patriòtica deixen per això d'esser més duradors i eficaços; pensem que quan aquella malaguanyada Solidaritat, de tots els pobles de Catalunya s'aixecà una imponent aclamació als nostres ideals salvadors; que ells han conservat sempre, amb respecte i devoció, el culte a la nostra llengua estimadíssima, i que quan les nostres conviccions se sentissin desmaiar, en els nostres camps i montanyes hi trobaríem aquella fe i aquell enrobustiment d'entusiasmes, que són precisos pera animar un ideal i fer-lo triomfador.

No es un dato isolat i sense importancia el que l'èxit de la nostra Revista, d'EL TEATRE CATALÀ, se degui més a l'entusiasme que ha aixecat a fòra de Barcelona, que al que ha despertat dins mateix de la

UN NOTABLE TENOR CATALÀ

Antoni Marqués

COM a estímul pera l'interessat i pera propria satisfacció nostra, ens honrem amb la publicació del retrat de l'Antoni Marqués, un novell tenor català destinat a donar dies de glòria a la nostra escena lírica. Tots els que l'han sentit cantar ne fan els més calurosos elogis, tant del seu agradable timbre de veu i traça en jugar-la, com per l'intensitat dramàtica que posa en els personatges que interpreta. La *Revista Teatrale Melodrammatica*, de Milà, el consagra excelent artista en *Luccia*, *Rigoletto*, *Traviata*, *Favorita* i *Tosca*, i darrerament ha realitzat, el nostre cantant, una campanya brillantíssima en el teatre Principal de Çaragoça, mereixent l'elogi entusiasta de tots els crítics. Desitgem força sort al nostre compatrici, i que Barcelona, la seva ciutat natural, coroni ben aviat amorosament, amb els seus aplaudiments, la carrera artística tant acertadament empresa per l'Antoni Marqués.

nostra ciutat, i aquesta adhesió no l'atribuim precisament a la major simpatia que poguessim haver inspirat, sinó a l'encoratjador entusiasme, a la general aprovació

a tot lo que, de prop o de lluny, fassi referencia an aquest Sindicat, que, si tots sabem fer-ho, es dir, si tots volem fer-ho, ha d'escriure pàgines de glòria en el llibre d'or de la nostra literatura i del catalanisme.

I no'ns limitem pas a dur el nostre Teatre a les terres contingudes dins les *quatre províncies*; es precis, de peremptoria necessitat, de resultats esperançadors i immillorables, arribar fins aquells països ont la llengua catalana vegeta trista i miserable, i allà ont agonitza, a tots els pobles que havem d'aixecar del seu ensopiment i fer-los caminar amb nosaltres: Mallorca, Valencia, Rosselló... pera que, quan els tinguem ben nostres, poguem dir per tot el món que'l nostre Teatre vibra amb la corda més humanament sonora, que es l'ànima d'una raça que ha retrobat la seva patria.

Si volem despertar l'ànima catalana en aqueixes regions, que són en perill de rompre tot vincle espiritual amb nosaltres, [no hi ha més medi que seduir-les amb la màgica irresistible del teatre. No podem anar a fer-hi política, ni menys pretendre fer-hi llegir literatura catalana aont fins el parlar català, pud. No'ns queda més remei que fer-los entrar pels sentits lo que la raó i la prèdica no conseguirien.

Al Rosselló mateix, quasi no'n queda rastre de la personalitat catalana: l'afrancesament es quasi absolut; i que'ns digui en Jaume Borràs, l'ilustre primer

actor i director de la companyia del Sindicat, els agradosos records que serva de la seva triomfal excursió per aquelles terres, dels entusiasmes que a tot arreu aixecà;

que'ns expliqui lo que de sagrat i patriòtic bategava en aquelles glorioses jornades i lo que se'n pot treure d'una campanya en la qual, al prestigi de l'actor, hi acompanyi, a l'ensem, el d'una entitat com el Sindicat. I lo mateix diem de Mallorca i també de Valencia, que es aquesta darrera la regió de llengua catalana ont els nostres enemics hi han sabut crear més adversaris pera l'obra de la nostra Reforma i ont, costi lo que costi, el nostre esperit i la nostra fesomia hi han d'imperar de nou.

Ara, els amics del Sindicat tenen la paraula, i els que'ns llegeixen la seguretat de que per tot arreu ont el Teatre Nacional de Catalunya hi abranci el foc de la seva acció cultural i patriòtica, EL TEATRE CATALÀ sabrà recullir-ne dignament la solemnitat i trasmetre-la an aquestes planes, que volem esdevinguin documents importantíssims de l'evolució del nostre art dramàtic envers la perfecció.

* * *

□ □ □

CANÇÓ SENZILLA

Una vegada bonica donzella
va enamorar-se d'un jove galan.
Ell li donava flairosa poncella.
Ella, encisada, tornava cantant:

*Sia en el món la suau meravella:
El cel la respongui i els ulls i les* [mans;
i amb la joiosa gentil cantarella
el cor hi gaudexi i el pare i ger- [mans.

No per sabuda devingui més vella!

De soca robusta, rebrota novella
la branca, de fulles, florida abundant
[dant
i a la llur ombra guaiant una es-
l'estrella del dia, [trella,
que frisa i sòmnia,
va un cor suspirant.

Diu la formosa lleugera donzella:
Pogués abraçar-lo! El sol va finant.

Camps a través, a l'alegre masía,
una música hi arriba volant:

Era una nit... En la branca més alta
d'alzina sapada, llanguia una [merla,
regina del bosc, d'amor anyorant.

El rossinyol se l'escolta i hei salta!
Trobada ha la perla
que anava cercant!

Poruga, la merla,
del goig desmaiava...

Sagetes, Amor seguia tirant!

—

Dal gerro blau la més tendra poncella
en tal hora bella,
tornava vermella,
fugia cantant:

Feliça la rosa
que troba parella
i's fa més hermosa
no essent ja donzella,
plançons rebrotant!

—

Una vegada donzella bonica
va enamorar-se d'un jove galan...

JOSEP MARÍA DE SUCRE

EN HONOR D'EN JOAN MARAGALL

Marguerida Xirgu i Enric Gimenez, recitant un fragment de «Nausica» a l'Ateneu Barcelonès el dimars passat, en la solemne sessió necrològica que aquella entitat va organitzar en homenatge a la memoria del gran poeta de les «Visions & Cants»

ESTRENA DE "LA VERGE DEL MAR"

El rector, Sr. Blanca

Heusaquí l'argument de la nova obra d'en Rusiñol, explicat per l'Alexandre Plana:

En l'atri d'una ermita, vora la mar, tres esguerrats pidolen als qui entren a visitar l'imatge miraculosa de la Verge. Els tres pobres parlen de les seves desgracies i del desagraïment dels qui, per uns cèntims que'ls donen de caritat, s'ajuden en guanyar la gloria del cel. Pescadors, gent de la costa, amb la roba de les festes, — brusa curta, pantaló negre, xalina virolada — venen a l'ermita. Un dona cinc cèntims als tres esguerrats pera que se'ls parteixin; un altre dona sense dir res, i com el qui fa bé no mira a qui el fa, disputen els tres esguerrats per la justa repartició de les almoines, i un aixeca la crossa i l'altre el pal, i l'altre crida. El patró de la Verge, un vell mariner que reposa dels llargs viatges, surt a veure què es aquell aldarull dels pobres. Uns casats de fresc i una colla de joves venen a omplir l'escena. I's parla de la Verge del Mar i dels seus miracles. Es una Verge com poques n'hi ha, segons el dir del patró: mai està en vaga; de mals, d'esguerradures, de sofriments de tota mena que ella ha guarit no se n'acabaria mai el recompte. El patró n'està ben joiós de la Verge, i perquè els joves pescadors, que deuen esser federals i descreguts, hi fan una mica de broma, amb els mi-

racles de la Verge, el patró s'hi mitg enfada. Pera fer-los compendre els mèrits de la Verge, els conta com fou trobada en una bauma de la costa una imatge que semblava resplendir, i com l'imatge de fusta fou tinguda per Verge, i com per ella s'aixecà, pedra sobre pedra, aquesta ermita. Un ceg, amb la seva mare, s'atança. Cada dia que puja a veure la Verge li sembla que's fa una mica més de claror en el fons de la foscor que l'envolta. Darrera d'ell, un home amb una criatura tota embolicada. Els pescadors i els casats de nou senten l'emoció d'aquestes coses. Però la bona gent acabarà d'emocionar-se quan veurà venir un home peus nusos, que diuen es capità de barco. I el capità arriba. Ve tot afadigat de les vuit hores de camí que ha hagut de fer pera arribar a l'ermita. Primer demana aigua, i després conta com, molts anys endarrera, anant per terres llunyanes, conegué una dona que li encengué ànima i sentits; Sobeya tenia per nom, i després d'uns anys d'amor va morir-se, deixant-li una filla, que també va morir-se-li un dia. Per únic consol un escultor li feu, a Italia, una imatge de fusta que li recordava la dona perduda, i posada a la proa de sa nau per caràtula, era una brúixula ideal que'l guiava pels mars. Però una vegada, per uns altres amors

La mare del cego, Sra. Verdier. — El cego, Sr. Tor
Fots. Manetes

efímers del capità, s'engelosí l'imatge de la morta, i des d'aquell dia tot foren perills, tempestes i crits d'angunia. Un mal astre duia la nau pels mals camins del mar, fins que un dia, com si allargués els braços, la caràtula s'atança a unes roques, i la nau mitg-partida i estabellada, deixà a molts mariners sense vida, esclafats contra les roques. Pocs se'n salvaren. El capità un d'ells. La gent que l'escolta queda tota commoguda. El capità, pera cumplir una prometença, ha vingut així, peus nusos, i entra a l'ermita. De sobte surt, amb aires d'esverament. L'imatge de la Verge del Mar es la caràtula de la seva nau, la figura de fusta, l'imatge de la morta. Vol arrebaçar-la de l'altar, endur-se-la'n. «Es meva», crida. I el capellà de l'ermita fa pera donar-li a entendre que, encara que no fos una il·lusió dels sentits, tampoc podria endur-se'n l'imatge. Com ho farien tota la gent dels voltants, els pescadors que la veneren, els malalts que viuen confiats en que la Verge del Mar els guarirà un dia o altre? El capità no's convenç; es una heretgia que l'imatge d'una dona no cristiana sigui adorada i tinguda per imatge de la Verge. El capellà, que té tots els aires d'un catòlic modernista, filosofa sobre aquest punt com si hagués llegit amb cert profit els tractats de la doctrina pragmatista: què hi fa que sigui imatge profana si la fe de la gent l'ha convertida en imatge beneïta, miraculosa? Si els pobres fidels hi creuen, són ells mateixos els que l'han divinitzada. La professó de la Verge no tardarà en sortir de l'ermita. En un baiard duen una pobre noia que fa cinc anys està sense poder-se valdre de les cames. Però la fe li dona l'esperança de que la pietat de la Verge la guarirà un dia. Comença a sortir la professó; quan l'imatge de la Verge del Mar apareix, la noia paralítica prova d'alçar-se i el miracle s'acompleix: s'aixeca i cau de genolls, amb l'alegria de veure-s guarida. Llavors el capità comprèn que no té dret a destorbar la fe d'aquella gent, i ell també s'agenolla mentres la professó passa.

*
* *

Després de copiar la noticia que de l'argument de *La Verge del Mar* dona el notable crític i estimat amic nostre Alexandre Plana, ens toca dir no més que l'obra es de les més fortes d'en Rusiñol, de les que's pot vaticinar que han de córrer el món, per la seva intensitat dramàtica, per la força de les seves escenes,

per l'humanitat de les figures que hi intervenen i, més que res, per la seva plasticitat. No es aquest lloc apropòsit pera dir-ne més del que'n diuen, no perquè l'obra no s'ho mereixi, sinò perquè l'interès natural del públic ja s'ha satisfet, quan sortim nosaltres, per les crítiques de la premsa diària, que tota ha alabat — salvant excepcions comprensibles, atès el caràcter de l'obra, — la darrera producció de l'eminent autor de *Llibertat!* com una de les seves més fortes creacions teatrals.

L'interpretació fou notable per part de tots, absolutament tots els que hi prengueren part. Però, sobre tot per part d'en Jaume Borràs, qui estigué insuperable en tota l'obra, arribant al final i sabent esborronar als espectadors amb tota l'emoció deguda. Dels demés, indiquem l'Emilia Baró, que en el seu paper perillósissim sabé triomfar com sempre; l'Elvira Fremont, també justa i en son lloc; la Persiva, que'ns sorprengué; la senyora Verdier, la Mestres, i totes les altres; i dels homes, en Blanca, en Tor, en Barbosa, en Bondeu, en Galceràn i els demés que no'm venen a la memoria.

Pera la millor presentació de l'obra en Moragas i l'Alarma han pintat una decoració esplèndida d'ambient i color, que va ser aplaudidíssima.

A continuació publiquem una escena de *La Verge del Mar*, que devem a l'amabilitat del seu eminent autor.

CAPITÀ. — No hi fa res que'm preguntis. No porto secrets. Conec que us pot intrigar el conèixer la meva vida, i perquè he vingut, i lo que'm porta, i no tinc desitg d'amagar-me; al contrari, fins ho desitjo, per si us pot servir d'exemple. Sí, a vint anys ja navegava, i per tots els mars, i per tots els climes. Aquestes ones que veieu, no n'hi ha ni una que no'm conegui. De Nord a Sur, que no hi ha port que'l meu vaixell no hi hagi atracat algun jorn de la meva vida!

PATRÓ. — I quin vaixell era?

CAPITÀ. — La «Sobeya».

PATRÓ. — La «Sobeya», dieu? una goleta blanca?

CAPITÀ. — Mateix que la neu.

PATRÓ. — Mala negada! ja la conec, l'havia vista allà a l'Orient.

CAPITÀ. — Aquesta «Sobeya», doncs, aquesta goleta, que era meva i era la més blanca que havien vist les gavines, portava el nom d'una dona coneguda allà baix, a Orient! Una dona

Una noia, Srta. Persiva

que en parlant-ne se'm nua el cor..., morta ja fa temps i mare de la meua filla, que també va voler seguir-la. Ella o el record d'aquella dòna, que no us la vull ponderar perquè, com us he dit... es morta, potser fa que jo hagi vingut.

ERMITÀ. — Al cel us espera, germà.

CAPITÀ. — No voldria trigar a trobar-la. Lo que us diré — i per això en parlo — es que, com a record, quan vaig ser a Italia, vaig fer fer la seva imatge, i com a pèndola o figura de proa la vaig posar a la goleta. La volia amb mi, a tota hora amb mi! Volia que'm guiés pel mar com el meu àngel de la guarda, la que havia arrencat de la terra. Posada a proa com una deua, semblava que'l mar ho sabia que ella, al davant del vaixell, guiava el rumbe més enllà. Sempre bonança duent-la an ella! sempre serena i vent de popa! Aquella figura de proa talment me guiava la ruta. Era el timó, el nord i la brúixula. « — Ves per aquí », — deia. « — Entra en aquell port. » « — Via a ponent! » « — Arria mestral!... » Ella enlaire, amb les mans exteses, obría el camí com nadant, rebent l'envit de les onades!...

PATRÓ. — Bona figura! Mala negada!

IGNASI. — Deixeu-lo dir!

PATRÓ. — Be puc alabar-la!

CAPITÀ. — Un jorn... — l'home es pervers! i jo era jove, — ella havia mort, i a Occident, per feblesa del record, vaig tenir una altra dòna. La vaig tenir poc temps, quasi un moment, una Primavera, però la del barco va tenir gelosia.

PATRÓ. — La figura de proa?

CAPITÀ. — La morta. Des d'aquell jorn en endavant, mar negra, tempestes, ciclons, sempre al bell nord de la goleta. Moguda per la gelosia, la que havia estat el meu estel me guiava envers la foscor, me rebotia, girava el rumbe, i no volent virar cap a Occident, s'alçava com un cavall jove..., fins que una nit, — fa fred de pensar-hi! — al ser a la vora de casa meua, ve-

gé un penyal, va estirar els braços i va rebotre la goleta!...

ERMITÀ. — Vau naufragar?

CAPITÀ. — Damunt dels penyals!

ERMITÀ. — I va anar a fons?

CAPITÀ. — Se va perdre tot!

ERMITÀ. — Fins els homes?

CAPITÀ. — Alguns van salvar-se... me vaig salvar jo. Me vaig salvar pera salvar la meua filla, que allavors tenia quinze anys, però la vaig salvar de moment. De l'esglai, de l'aigua, de la fredor, va quedar erta, com una morta: va viure anys quasi no parlant. La duia amb mí en un altre barco, com qui du un cos sant! una reliquia! el torment de la meua vida! L'imatge d'aquella dòna que m'havia salvat i m'havia perdut; fins que un jorn... també va apagar-se! Perquè no morí..., va apagar-se!...

ERMITÀ. — Pobre capità!

PATRÓ. — El mar es el mar!

ERMITÀ. — I per això heu vingut?

CAPITÀ. — Per això no. Per motiu d'això potser sí. Temps després, i ja aconsolat — que'l temps i els anys ho aconsolen tot — vaig tenir lo que no tenia. Vaig tenir esperança i vaig tenir fe. La solitud me la va donar, i un jorn, en un altre temporal, recordant aquesta capella que veia blanca, passant pel mar, vaig prome-

El cego, Sr. Tor. — La mare del cego, Sra. Verdier
Fots. Manetes

tre venir descalç, pel record d'elles, per tants de records!... potser fins pera despedir-me!... i aquí he arribat... a despedir-me!

ERMITÀ. — Ningú com la Verge del Mar curarà les vostres penes!

PATRÓ. — Jo la recordo, aquella goleta. Allí's va salvar un company meu que duia una anella a l'orella, una anella...

IGNASI. — Deixa-t d'anelles!...

PATRÓ. — Que no puc re-treure els meus companys? Que hi era o no hi era, capità?

MARINER. — Deixeu al pobre home!

PATRÓ. — Es que...

IGNASI. — Que no'l cansis més!

CAPITÀ. — No, ja no ho estic. He caminat més de vint hores, i mai m'havia trobat tant descansat.

ERMITÀ. — Es el consol d'arribar a port.

CAPITÀ. — Dèu esser això que'm sento alleugerit. Anem a saludar a la Verge! (*S'alça.*)

MARINER. — Apa, minyons! A la processó!

DÒNA 1.ª — Passa! (*A la noia.*)

El rector, Sr. Blanca

Fot. Manetes

IGNASI. — Anem-hi tots!

(*Entren a la capella.*)

PATRÓ. — Però amb orde i bona maniobra.

POBRE 1.er — (*Al capità.*) Una gracia de caritat per un coix..., per un pobre coix!

POBRE 2.^{on} — A un pobre tultit i desvalgut, que no té pare ni mare.

POBRE 3.er — A n'aquest pobre... a n'aquest pobret!...

CAPITÀ. — (*Fent almoïna.*) Teniu!... Teniu!...

POBRE 1.er — Pessetes! Pessetes! Oh senyor!

POBRE 2.^{on} — Deu li pagui.

POBRE 3.er — Que Deu li pagui.

(*Besen les mans i l'americana del capità, i mitg arrocegant-se entren amb ell a la capella; a dintre canten uns goigs.*)

*
* *

El públic ha rebut amb veritables mostres d'entusiasme *La Verge del Mar*. El dia de l'estrena, la concurrència, composta de literats i artistes i de gent entusiasta, aplaudí sorollosament al insigne autor d'*El Mistic*, obligant-lo a presentar-se deu o dotze vegades.

Escena final de «La Verge del Mar»: Conjunt; en el centre, senyors Blanca i Borrás, Srta. Fremont i Sra. Baró

Fot. Baguñà i Cornet

BARCELONA

TEATRES

Principal. — No tenim temps. Res de nou. Fem llista:

Els porucs, La perra gorda, Cavalleria rusticana, Joventut de príncep, Ladi Godiva, La xocolatereta, La dama de les camelies.

Hi ha hagut un benefici. L'actor ha triat obres castellanques. Suposo que no deu haver estat l'empresa qui li ha exigit obres castellanques en el cartell.

Amb referencia an aquest punt, vagi aquesta nota com a avís, perquè ens proposem atacar durament als actors que menyspreuin així als nostres autors.

Entesos? Doncs amics, vaja.

Per dissabte que ve, *Theodora*, que'ns diuen que serà un aconceixement. Els cartells aixís ho fan esperar.

— Ha deixat de pertànyer an aquesta companyia en Goula, l'imprescindible Goula d'altres temps, a qui sembla que en Franqueza ha determinat retirar definitivament. Això no vol dir que'ls *bons* desitjos del *d'aixòs* siguin complerts, perquè, al cap i a la fi, en Goula es un bon actor còmic, digne encara de figurar en els primers cartells.

Romea. — Gens encertat estigué en Ricard Calvo en escullir, pera'l seu benefici, *El haz de leña*, d'en Gaspar Núñez de Arce. Per respecte a l'autor i per propi lluïment, no havia d'haver tret, en Calvo, del sostre mort de les coses estantiques una obra arreconada més per dolenta que per vella.

No obstant, hi hagué ocasió d'escoltar versos bellament recitats, i això ja paga, en certa manera, la contrarietat d'haver de carregar un *Haz de leña* tant pesat.

S'ha despedit de nosaltres, per fi, en Ricard Calvo, després d'una temporada profitosa i gloriosa alhora, emportant-se'n la simpatia i els aplaudiments del nostre públic. An aqueixa simpatia i an aqueixos aplaudiments ajuntant-hi, l'actor castellà, els nostres; la simpatia, ilimitada, complerta; els aplaudiments, discrets i cortesos. En Calvo ens ha delectat de vegades, altres ens ha desplaçat, mai en ha entusiasmat. Quasi perfecte en el dir, deficient en el gest, mancat d'ànima en els moments dramà-

tics, que substituïa per crits. I el *dir* i el *cridar* no són prou facultats pera formar, *avui*, un gran actor. Nosaltres ens posem en el just medi.

Se vol aplaudir la dicció justa i elegant d'en Calvo? Els nostres aplaudiments no han de mancar.

Es digna d'elogi l'interpretació d'obres del teatre clàssic castellà? Certament, i digna de premi.

Es un actor discret i estudiós, en Calvo? Sí, respondrem. Es un gran actor, com, generalment, la crítica l'ha ponderat i el públic ha semblat assentir-hi? Llealment... ens sembla que no...

Aquest es el nostre criteri, francament expressat, i el que creiem ha d'atendre més en Calvo, no perquè tingui autoritat la nostra opinió, sinó perquè ve de desapassionats que l'han aplaudit i el voldrien ovacionar, no d'oficiosos amics que l'enganyen. I en quant al favor del públic, no se'n fii gaire, en Calvo. Es variable i muda de parer a cada pas.

— El vinent dissabte, dia 6, debutarà la companyia còmic-dramàtica, en la qual hi figuren com a directors en Marian Larra i en Felip Vaz, actuant-hi la primera actriu Rafela Abadía. Ademés de dur com a repertori les obres de més èxit del teatre antic i modern, s'anuncia l'estrena de *El amo, El sexo débil, La mujer de Guardia, El medio ambiente*, i el drama en quatre actes, de l'eminent escriptor italià E. A. Bulti, *Lucifer*, traducció castellana de J. Fabré Oliver.

Tívoli. — El divendres passat va estrenar-se *Su Alteza Real*, obra de la qual ja vàrem parlar darrerament a l'estrenar-se al Nou. Sols podem afegir aquí que, com ja teníem dit, l'obra ens sembla més encaixada en el marc de l'escenari del Tívoli que en el del Nou.

En l'interpretació rivalitzen les dugues companyies, i ambdues surten ben airores del seu comès, així com en la presentació, que són totes dugues força luxoses.

En quant a les senyores, totes estan prou be; ja ho crec! El mal es que'l reporter ha de córrer molts teatres, i no té temps d'aturar-se en lloc.

Continuen en aquest teatre els èxits de *El príncipe casto* i *Anita la risueña*.

Pera dissabte, *El fresco de Goya*.

Novetats. — En Villagómez, aquest notable actor i director en qui cada dia descobrim noves qualitats, ha donat, junt amb la seva estimable companyia, una bona interpretació a *El enemigo de las mujeres*, obra que pocs èxits li ha de proporcionar per cert.

Se tracta d'una comedia adotzenada en la qual el tema principal es el fer caure en ridícol el feminisme exagerat. Obres més grosses esperem veure an en Villagómez i els seus, que han de venir a confirmar els nostres elogis precedents.

S'han representat també: *La reja, Sullivan, Una hora fatal, La escuela de las princesas*,

El flechazo, En Flandes se ha puesto el sol i Las solteronas.

Pera l'obra d'en Marquina, esplèndidament presentada, s'han estrenat tres ben tocades decoracions dels escenògrafs Amorós i Blanca.

Nou. — Sense conseqüències s'hi ha estrenat un passatemps amb el títol de *Al pie de la letra*, que'l dia de l'estrena anà força trontollat per part dels intèrpretes.

Segueixen els èxits de *Su Alteza Real*, i anuncien pera dissabte *S. M. el Couplet*. Pera més endavant ens parlen de l'estrena de *Canto de Primavera*.

Apol. — *El rey Lear* ha trobat en en Rojas un dels mellors intèrpretes que entre'ls nostres actors podríem escullir. La gran tragedia shakespeariana, pedra de toc dels eminents tràgics italians, l'indiscutible creació d'en Novelli, es una obra que encaixa perfectament dins del temperament d'en Rojas.

L'obra, com es natural, no va obtenir un èxit sorollós. Es llàstima que encara el públic del Paral·lel no pugui fer justícia als seus actors.

S'han representat també *Juan José, Casandra, Secretos del Santo Oficio, La Tosca, Batalla de flors, En el seno de la muerte i Bonanit tinguin*.

Aquestes tres darreres obres han estat posades per benefici d'en Xicola, i *El rey Lear* pel d'en Boneu, essent ambdós ben rebuts per les seves amistats.

Espanyol. — *La reina jove*, del Mestre Guimerà, dignament traduïda al castellà pel notable literat Rafel Marquina, ha sigut un dels triomfs més grossos de la companyia Parreño. Amor i entusiasme en l'interpretació, luxe en el vestuari i la presentació i un decorat esplèndid d'en Ros i Güell, han fet que l'obra, ja prou intensa per ella mateixa, hagi trobat una franca acollida en el públic d'aquest teatre, amb tot i no esser aquesta la primera volta que *La reina jove* triomfa en el públic del Paral·lel. Innegablement en Guimerà es l'àncora de salvació de totes les empreses. Be se n'escriven d'obres, fonament sentides i amb exposició de mestre, però en Guimerà, es l'únic que sab obrar el miracle d'omplir centenars de nits un teatre, i aixís esperem que passarà a l'Espanyol amb *La reina jove*.

La senyoreta Daroqui, va fer una excelent «Reina Alexia», plena de veemència i demostrant un bon estudi del personatge.

En Parreño, amb tot i que'l paper no es ben be pera'l seu caràcter, sapigué fer-lo triomfar, entusiasmant als que l'escoltaven i aplaudien. La seva tasca de director va ser complerta amb tota cura. Molt be les senyores Baró i Marsal en els seus caudals de «Marquesa d'Ibis» i «Duquesa de Fondaina», aixís com les senyores Rodríguez, Ricard, Nugué, Prunell, Parreño, Ruiz i Prat.

Dels homes citem, en primer terme, als senyors Delhom, Buxens, Ballart i Cinca, que tra-

gueren un gran partit dels papers de «Vladimir», «Gran duc Esteve», «D'Armanyac» i «Cavaller Aymeric», defentsant-se també en els seus els senyors Pujol, Casas, Ginestet, Mer, Cabré, García, Valencia, Riera, Rodríguez, Ruiz, Casals i Robles. Me sembla que hi són tots!

DE FORA

MADRID

Princesa. — En Ricard Blanco ha estrenat la traducció d'una obra d'en Capús, força acceptable: *El aventurero*. Es una comedia fonda, intensa, la d'en Ricard Blanco.

— En Gual, l'eminent Adrià Gual, ens parlarà des de les taules d'aquest escenari, i les seves paraules són esperades amb veritable frenesí per la gent que escriu en aquest beneït Madrid.

Vetaquí com ve anunciat l'espectacle que, amb la cooperació d'en Díaz de Mendoza i els seus, se celebrarà els dies 11, 13 i 15 d'Abril:

El primer dia la disertació versarà sobre «Els grecs i el seu Teatre», representant-se *Els aucells*, d'Aristòfanes.

El segon dia la disertació versarà sobre «Els llatins: l'Edat Mitjana i els albors del Renaixement», representant-se *La familia arlequiniana*, i la farça *Arlequí vividor*.

I el darrer dia, després de disrtar-se sobre'l tema «El Renaixement», se representaran *El paso segundo de los ladrones*, d'en Lope de Rueda, i l'últim acte de *El malalt imaginari*, d'en Molière.

— La María Guerrero farà el dia 6 el seu benefici, i estrenarà l'obra dels germans Quintero *Malvaloca*.

Se té molta fe en aquesta obra.

Lara. — El dia 6 s'estrenarà una comedia d'en López Silva i en Pellicer titulada *Las primeras rosas*.

Espanyol. — S'ha reproduït *Doña Perfecta*, obra de molts anys no representada.

El seu autor, l'ilustre Pérez Galdós, ha estat ovacionat frenèticament.

La Morera, la nostra Morera, ha assolit en aquesta obra un dels seus mellors èxits en el tipo de «Doña Perfecta», aixís com la senyoreta Bremón en «Rosario». En Ruiz Tatay feu també un treball meritíssim. No'n parlo més perquè aquesta crònica no resulti massa llarga.

Comedia. — Dissabte, debut de la Lyda Borelli amb la comedia *Cause ed effetti*.

La Lyda Borelli té l'abonament cobert. Citarem la familia reial com a un dels abonats. L'èxit, doncs, es assegurat.

PARÍS

La Setmana Santa tanca les portes de molts teatres i substitueix per concerts les representacions teatrals. El coliseu Sarah Bernhardt, que ha volgut continuar donant espectacle, si be apropiat tot lo més possible a la solemnitat d'aquests dies, ha conseguit un gran èxit amb la *reprise* de *La Samaritana*, d'Edmond Rostand, obra que, quan la seva estrena, fou objecte de les protestes més apassionades i de les discussions més violentes. Ara, l'èxit més falaguer ha acullit la seva reaparició en les taules, aplaudint-se amb sincer entusiasme l'exquisit treball de la Sarah Bernhardt i d'en Maxudian, en sos respectius papers de *Photina* i *Jesús*. Ilus-

tracions musicals d'en Gabriel Pierné, per orquestra i chors, donen més relleu al commovedor poema d'en Rostand.

— Segurament a mitjos d'aquest mes s'estrenarà a l'Odeon *L'honneur japonais*, obra de la qual se'n tenen immillorables referències.

— L'obra que ara ens ha donat el teatre François Coppée, *Inés de Castro*, d'Alfred Poizat, es una exacta adaptació de *Reinar después de morir*, d'en López de Guevara. No ho fa constar així l'autor, ni nosaltres, al fer-ne esment, volem fer cap alusió agraviatòria. Ambdues produccions són inspirades en un mateix assumpte o llegenda històrica, i això treu la més lleugera sospita de plagi que pogués maliciar-se. Per altra part, l'Alfred Poizat, en la seva tragedia, hi fa gala d'una inspiració poètica ben original i admirable. Malgrat lo commovedor de l'argument i les bel·leses amb que l'autor l'ha realçat, *Inés de Castro* no emociona ni interessa. Serà obra que durarà poc als cartells.

— *Le Colzar*, drama líric en dos actes d'Elena Vacaresco i de Pau Millet, música de Gabriela Ferrari. Per una part, l'innegable interès de l'argument, ben dut, tant en el diàleg com en la música, que l'enriqueix i li dona relleu i colorit, i per altra, l'indulgència i la galanteria a que obliga una obra en la qual dues dames hi tenen una intervenció tant directa, expliquen l'èxit de la producció que's representa al teatre Nacional de l'Òpera.

— Referint-nos a lo que deiem en el número anterior respecte a l'estrena d'*En garde!* al Renaissance, devem afegir avui que l'obra va comptant les representacions per plens, i aquests per altres tants triomfs per als autors, per a l'empresa i per a la gentil Marta Régner, que llueix el seu exquisit treball d'artista admirable.

I ara expliquem l'argument d'aquesta comedia de Capus i Veber, tant interessant.

La conclusió de l'obra, la *moraleja* n' diríem, es la següent: El món està en perpetu moviment. La nostra tranquil·litat d'ahir no assegura la de demà; l'assoliment de la felicitat es a costa d'una lluita continua i persistent, de cada dia y de cada moment; devem, per tant, estar sempre alerta — *En garde!* — i defensar a tot'hora la nostra felicitat.

L'argument, l'episodi, es aquest: Le Harcheur, es un mestre d'esgrima, montat a l'antiga, brau i fanfarrón, prest a tota mena d'ardits i embolics per atraure-s el cor de les seves nombroses adoratrius, però no apartant-se mai de les nobles i antigues lleis de l'honor i de la lleialtat.

Germaine i Brancour són un feliç i simpàtic matrimoni, en el qual hi regnen la pau i la concòrdia. El marit sembla viure en tota confiança amb sa muller, a la qual considera com un company dels que's poden escoltar i a qui's poden dir tota mena de confidències. La dona correspon an aquesta confiança, i es de veure la gràcia que fa als dos les contínues declaracions que aimants apassionats fan cada dia a Germaine, que ella, amb tota ingenuïtat reconta al seu espòs.

Le Harcheur s'enamora de Germaine, i per a fer mèrits s'acull als recursos en ell habituals. Ella, una vegada havia dit que no havia vist mai cap duel, i el mestre d'esgrima, per a complaure-la, per a donar una prova del seu amor, provoca sens motiu a un baró suec a qui no coneixia i de qui no'n tenia cap ressentiment. El desafiament té lloc en un camp, precisament sota la finestra de la casa ont viu Germaine, i a pesar de fer burles ella d'aquesta extranya i ridícula prova d'amor, el fet de que'ls seus més bons amics, el seu mateix marit, siguin padrins, l'obliguen a presenciar el duel donat en son honor, tant més quan les seves amigues s'han acullit a la seva hospitalitat per a presenciar l'espectacle.

Germaine, aquesta vegada, com sempre, no ha deixat d'enterar al seu marit de l'estupidesa del nou adorador, però en aquesta ocasió en Brancour no ha sigut com abans, que un tal Francisco, amic seu i consoci, ha llançat certes reticències malvolentes que han despertat en l'ànim del marit la malehida passió de la gelosia. Així mateix confessa an ella els seus dubtes, la qual, com a dona convençuda de no haver mancat ni per un moment als seus devers, respon digna i enèrgicament, no volent continuar una disputa ofensiva i absurda. Després, l'ànima i el convencement de lo gens raonable de la seva sospita, i encara més, li participa que ha sigut convidada per Le Harcheur a una festa d'esgrima, en la qual, precisament, en Brancour hi deu pendre part, lluitant amb el mestre. El marit, com es natural, queda en ridícul davant de la destresa del seu contrincant, i una altra vegada el dubte torna a torbar l'abans tranquil·la demora del matrimoni, que comença a veure desaparèixer la felicitat.

El drama's complica; Le Harcheur renova els seus assalts; en Brancour, sempre *en guardia*, per a la defensa del seu honor i per a reconquerir aquella felicitat, que si avans era per ell una il·lusió esperançadora, ara la veu com una visió que s'esfuma; i Germaine, fent-se càrrec de la nuvolada que avenge, posa en joc tota mena de facultats, de tots els recursos de seducció i d'intuïció innats en la dona, per a allunyar la tempesta que s'aveïna.

En Brancour, perduda l'il·lusió i per a esvair l'amargor del dubte, canvia de costums, i moltes nits ja no va a casa.

Germaine, la dona forta i resignada en el seu dolor, no espera més que un injust divorci.

En Brancour proposa a una antiga coneguda, la Colette, endur-se-la'n cap a Itàlia. La dona ho accepta de moment, però, duta pel seu bon cor, ho diu tot a l'infortunada Germaine.

Una explicació té lloc entre'ls dos esposos; sembla que d'ella en sortirà la llum, però... el dubte continúa, i continuaria encara si en Le Harcheur, amb una franca estupidesa, no'ls acusés d'haver conspirat els dos per a burlar-se d'ell. Desapareguts els rezels, el matrimoni rependrà el seu camí feliç, despullat de dubtes, amb amor confortant, més serà potser, i desproveït de les frevolitats que emmatzenen el noble, el franc goig de viure.

ARLÈS

En el teatre antic d'aqueixa població, ont tantes solemnitats artístiques s'hi han celebrat, tindrà lloc, en el vinent estiu, la representació d'*Andromaca*, d'Eurípides, fidelment traduïda al francès pels senyors Silvani i Jaubert.

SANT PETERSBURG

En el teatre Nislobina, estrena de *La neu*, de Pchebichevski. Drama d'una fonda psicologia, de tipus arrencats de la realitat, i d'escenes de dolor sense consol, es una obra escrita amb aqueix estil torturador, però immensament humà dels literats russos. Ningú com ells per a descriure les més refinades sensacions del sofriment. No obstant, *La neu* fora més ben apreciada en la novel·la que en el teatre, i així ho compregué el públic, que no prodigà les demostracions del seu entusiasme.

— Una notícia d'interès per a tots els que'ns proposem sigui possible la fundació a Barcelona d'un Museu del Teatre, i en especial per a Marc Jesús Bertran, proposador de l'idea: Dintre poc, en aqueixa capital de Rússia s'inaugurarà el Museu Teatral, creat baix el patronat de la Societat Moscovita d'Escriptors i Compositors. Hi figura una

curiosa col·lecció dels cartells dels teatres de Sant Petersburg i províncies, pertanyents al segle passat.

BUDAPEST

Gran èxit en el teatre de l'Opera Real, amb l'estrena de *Rodosto*, drama líric del comte Gezatchy, tercera part de la trilogia sobre l'hèroe nacional hongarès Rakoczi. L'obra està composta sobre motius populars, i es una filigrana d'armonia i d'inspiració. Té moments evocadors de patriotisme que aixeca els més frenètics aplaudiments. Es una obra forta i definitiva el *Rodosto*.

BERLÍN

Un empresari ha tret l'exclusiva pera representar en alemany, amb traducció de la Baronesa de Suttner, la coneguda autora del llibre *A baix les armes!*, l'obra *L'apòstol*, del venerable altruista G. H. Loyson, home de cor, de pensament enlairat i consciència noble, mort fa poc.

— El dia 12 del present Abril, estrena al teatre Kurfürstenoper de *La tempesta sobre el moli*, òpera en tres actes de Carles Weiss, inspirada en una novel·la d'Emili Zola. Representa un episodi de la guerra franc-prussiana.

— Ben aviat tindrà lloc al teatre de la Comedia Reial un cicle històric d'obres mestres alemanyes. Serà un aconeixement artístic de gran interès.

BARCELONA

SOCIETATS PARTICULARS

CLARÍS. — Diumenge passat s'estrenà en aquesta Societat la producció escènica en dos actes, del senyor Castells, qual títol es *Llevar*.

El primer acte està ben pensat i desenrotllat amb coneixement escènic, però devem recomanar a l'autor que escursi quelques escenes que's fan un xic pesades, sobre tot quan s'embranquen en idees filosòfiques que no encaixen en l'obra.

El segon acte desmereix molt del primer, i creiem que retocant aquest se podria molt be suprimir aquell.

En la part artística o literaria s'hi nota desseguida la mà d'un autor novell, per lo que li recomanem que en obres successives procuri polir més el diàleg.

ORFEÓ BARCELONÈS (*Secció d'Esbarjo*). — El pròxim diumenge, 14 del corrent, tindrà lloc el benefici de l'actor còmic d'aquesta entitat, senyor Alfocea, amb les obres *Un pronunciament*, *La Cartilaginotalgia* i *Les Carolines*.

ATENEU OBRER (Districte II). — El passat diumenge, dia 31 de Març, s'hi representà l'hermosa obra del mestre Guimerà *La reina jove*, la qual obtingué una bona execució.

La senyoreta Duran ens feu una «Alexia» bona, i agradant-nos moltíssim. El senyor Boquet, en el «Roland», estigué encaixat, demostrant-nos s'havia fet càrrec del paper; el senyor Garrigó, amb el «Joan Taleya», molt a to.

Els demés arrodoniren, fent-ne un conjunt força acceptable, distinguint-s'hi, ademés dels anomenats, les senyores Vidal i Cotó i el senyor Farrarons, en el paper de «President del concell de ministres».

La presentació i direcció molt cuidades. Pera'l dia 8 s'anuncia el benefici dels estudiosos aficionats senyors Fàbregas i Gallifa, amb la repre-

sentació de les obres *Tenorios* i *El carro del vi*, prenent-hi part el celebrat actor Artur Buxens.

SOCIETAT DE JUBILACIÓ DE VIGILANTS.

— Per haver-nos arribat a darrera hora l'invitació no vàrem poder assistir a la funció del dia 30, a càrrec de l'Agrupació «Titaina», dirigida per l'aficionat Agustí Martínez. Representaren les obres *El místic* i *Cura de moro*, en les quals hi prengueren part les senyores Mas, Llorens, Diego, Benavent, i els senyors Mombrú, Martínez, Pinyol, Queralt, Peramarch, Olivella, Lupianyes, Carmen, Mercader, Xampeny i Bravo.

AGRUPACIÓ CONDAL (Aribau, 21). — Dissabte, a la vetlla, inauguraren ses tasques artístiques amb l'obra de l'Iglesias *La mare eterna*, que tingué una execució molt fluixeta, degut a la falta d'ensaigs i cambi de papers. De *Infanticidi* i *Sense argument*, que completaven el programa, també tenim que dir-ne lo mateix. Procurin estudiar un xic més, i aleshores podrem parlar amb més detenció del treball d'aquests modestos aficionats.

ATENEU DEL DISTRICTE III. — Per malaltia del director d'aquest Centre s'han suspès els ensaigs de l'obra *La rosa blanca*, que estava anunciada.

Pera'l mes d'Abril anuncien: dia 14: *La mort civil*; 21: estrena del drama en tres actes, d'en Francesc Lleixà, *Tenebres lluminoses*, i pera'l 28, el benefici del senyor Narcís Perbellini, director del quadro, amb un escullit programa, estrenant-se algunes obres d'autors coneguts.

De tot prometem parlar-ne en son temps.

CATALUNYA NOVA. — Pera'l dia 7, a la vetlla, està anunciat el benefici del conegut director d'escena d'aquesta entitat, en Ricard Mallorquí, amb les obres *La pena de mort* i *El rapte de la Sabina*.

CENTRE PROVINCIAL DE LLEIDA. — El proper diumenge, dia 7, a la nit, celebrarà la funció del seu benefici el notable aficionat Anton Rissech, amb les obres *Aucells de pas* i el monòleg *Boca d'infern*, que en Miquel Rojas, el notable primer actor del teatre Apol, recitarà.

Per fi de festa, ball d'orquestra. Com se pot veure, es programa amb tots els atractius pera assegurar un èxit an en Rissech, el bon aficionat.

JOVENTUT JAUMISTA. — Diumenge, a la vetlla, posaren en escena en aquesta entitat les obres *Jugar a casats* i *Com l'anell al dit*.

Foren regularment interpretades, notant-se, no obstant, que no havien estudiat llurs caudals amb detenció; emprò's vegé que'ls senyors Pedret, Constans, Generós, Perramon i les discretes aficionades senyoretas Tuvella i Castillo tenien ganes de quedar be, cosa que amb treballs lograren.

El consuetat se sentia molt. La presentació, molt correcta.

UNIÓ FAMILIAR. — El dia 7 d'Abril celebrarà el seu benefici en Sebastià Sisquella, director de quadro líric i dramàtic d'aquesta Societat, domiciliada en el carrer del Comte l'Arnau, núm. 26, principal.

Se posarà en escena l'idili en dos actes d'en Santiago Rusiñol *El pati blau* i la comedia en un acte d'en Martí Gíol *Comedia de comedies*.

El senyor Grant ha pintat pera *El pati blau* una hermosa decoració.

Degut a les simpaties d'en Sisquella i a lo escullit del programa, es de creure que tindrà un ple.

Gracia

CÍRCOL DE PROPRIETARIS. — *El viatge del senyor Pons* fou l'obra escullida pera posar en escena el diumenge en aquesta Societat.

Fou interpretada discretament per la senyora Parreño, la senyoreta Sabater i els senyors Devenat, Adrià, Teixidó, Cuyàs, Nolla, Xuclà, Xaus, Claramunt (A.), Papaceit, Castelló i Rovira.

Hem de tornar a repetir que l'apuntador té una veu molt antipàtica.

Horta

ASSOCIACIÓ DE PROPRIETARIS DEL GUINARDÓ. — En dita Societat s'estrenà l'idili dramàtic en un acte, del jove Agustí Cohí, *Amor etern*.

L'obra, bastant ben escrita, demostrà que'l seu autor tenia aptituds pera fer cosa millor, puig hem de fer notar el mal efecte de certes paraules que emplea sense tenir en compte l'estat poètic que pren.

L'execució, que anà a càrrec del mateix autor, junt amb la senyoreta Milà, sortí del tot arrodonida, parodiant l'idili admirablement, guanyant una llarga ovació del públic que omplia el local.

Per fi de festa, *Cafè i copa*.

Sant Andreu

CASINO ANDRESENSE. — El diumenge passat, la companyia que dirigeix en Joan Quintana posà en escena, en l'esmentada societat, el drama *La passió i mort de Nostre Senyor Jesucrist*.

L'obra, per cert una mica massa gran pera'ls aficionats que la representaven, anà, no obstant, bastant be, traguent-ne un bon partit les senyores Borralleras, Roca, Mestres i Riera, aixís com també els joves Sabatés, Bertran, Quintana, i altres que sentim no recordar.

El chor i l'orquestra, molt be, al revés de la tramoia, que anà bastant deficient, molestant a l'escàs públic que assistí a la representació.

LA LUZ ANDRESENSE. — Com ja havíem anunciat, la companyia de la casa representà el drama *La mare eterna*, de l'execució de la qual ne tragueren immillorable partit els joves Moranta i Coma en els respectius papers de «Florenci» i «Gabriel», guanyant-se algunes justes ovacions. Molt be la senyoreta Montal.

També secundaren amb acert els joves Rodríguez, Estruga, Vellafont i Viñals (J.), fent que les escenes sortissin del tot arrodonides.

Com a principi de festa, *Els mals esperits*, que feu riure l'escassa concurrència, i per fi, *Escultures de marbre*, molt ben dialogat pels joves Coma i Alier (S.)

Sant Gervasi

ATENEU. — El proper diumenge la companyia Capafons - Sala posarà en escena la comedia dramàtica en cinc actes *Joventut de príncep*, amb decorat exprofés del nostre company Rocarol.

CENTRE AUTONOMISTA CATALÀ. — El diumenge passat varen representar el drama *L'heroïna de l'Onyà*. (Com se pot notar, les tendències d'adaptació del nostre teatre als temps en que vivim van arrelant en els nostres aficionats. Una mica de gust, senyors!) Varen portar-se be en l'interpretació els senyors Oliver (J.), Sala, Oliver (B.), Barraqueta, Oliveras, Xargario, Batalla (M.) i la senyoreta Oliver.

DE CATALUNYA**Sarrià**

CENTRE SARRIANÈS. — La vetlla de diumenge vinent hi debutarà la companyia que dirigeix el notable actor Ramon Clavera.

Badalona

CASINO «APOLO». — La secció líric-dramàtica d'aquesta entitat, amb la cooperació dels distingits actors badalonins Josep Terradas i Joaquim Casas, representà el diumenge prop-passat a la tarda, en l'espaiós teatre Espanyol d'aquesta ciutat, el drama en tres actes, de l'insigne dramaturg català don Angel Guimerà, *Mossèn Janot*.

En l'execució, notable com sempre en les obres guimerianes dirigides per en Terradas, varen distingir-se, després d'ell, que magistralment digué i encarnà el difícil paper de «Mossèn Janot», el senyor Casas, en l'ignocent «Toni», qui matissà el tipo en tots sos detalls, aguantant-lo en tota l'obra; els senyors Muns, Boix, Capmany i Clapès, molt be; els altres ajudaren, a mida de llurs papers, al bon conjunt de la mateixa. La senyoreta Sarbosa, en l'ingenua «Rosó», va brodar-lo amb sa veu fina i delicada, que commovia i alegrava quan precis era. Les senyores Casassas i Alentorn se portaren molt be en llurs respectius papers de «Teresona» i «Paula».

Les demés compliren i res més.

El decorat, apropiat i just.

Vagi el nostre aplaudiment unit als justos i perllongats que'ls tributà el distingit i nombros públic congregat allí.

Terminà tant selecta funció amb la divertida comedia d'en Ramon i Vidales *El coro dels ben-plantats*, qual regular execució divertí la concurrència, fent-li passar una bona estona distreta.

Hasta una altra, i, si pot ser, sigui aviat.

CENTRE D'U. F. N. R. — Encara que sorprengui, en aquesta entitat el mateix dia s'hi representà un drama castellà.

Per fi de festa posaren en escena el juguet còmic d'en Lluís Llibre *El ninot de molles*, desempenyat per la senyoreta Vallvé i els senyors Dalmau i Cavalleria, sortint molt ajustada per part de tots i fent passar una estona divertida a la concurrència.

Pera'l dia 7, a la nit, tenen anunciat *L'hereu Escampa*, d'en Santiago Rusiñol, i *Sense argument*.

Capellades

El dia 24 del prop-passat Març, l'Agrupació d'aficionats «La Guimeriana», d'aquesta vila, posà en escena, al teatre del Centre, l'hermosa producció de l'Iglesias *La resclosa*, en la qual s'hi distingí notablement la senyoreta Piqué, qui feu un treball esmeradíssim, molt ajudada per la senyora Ricart. El senyor Aloy, en son paper, arrencà forces aplaudiments, com també els senyors Tutusaus, Vives, Benet i Aloy (J.)

Com a fi de festa representaren la comedieta *El niu d'aucellets*, molt ben interpretada per les senyores Piqué i Ricart i pels senyors Benet i Tutusaus.

Centelles

SOCIETAT «LA VIOLETA». — El diumenge, dia 24, la companyia d'aficionats d'aquesta Societat posà en escena el preciós drama de l'immortal Pitarra *Les joies de la Roser*. Era la primera que feien en vers dits aficionats, i, no obstant, tots ells el digueren bastant be, sobressortint en Joan Boix, en el

paper de «Bernat»; en Ramon Pagès, en el de «Mateu»; en Salvador Crivillers, en el de «Melcior», i en Francesc Burgès, en el de «Pau».

La senyoreta Dolors Milà, que per primera vegada treballava en aquesta població, ens feu una «Roser» acabadíssima.

Per fi de festa's representà la peça *Els mals esperits*, fent passar una estona deliciosa els aficionats Joan Dosrius, Ramon Pagès i Josep Dosrius, i essent també molt aplaudida la senyoreta Milà.

Per Pasqua, *De bon tremp* i *La colla d'en Pep Mata*.

Mataró

ATENEU OBRER. — Els aficionats d'aquesta casa, el dia 21, a la tarda, varen donar una funció, a petició de moltes famílies que no pogueren assistir a la representació de la preciosa balada en tres actes de l'immortal «Pitarra», el títol de la qual es *Lo liri d'aigua*. Les parts que'l desempenyaren foren les de costum, fent una creació del difícil paper de «Riteta» la xamosa nena Enriqueta Rodríguez, que, igual que en la última representació, va agradar molt.

I després, baix la direcció de l'intelligent aficionat senyor Miguel Comas, posaren en escena el bonic i aplaudit quadro dramàtic en un acte, del celebrat dramaturg Ignasi Iglesias, qual títol es *Juventut*, per les senyores Ceballos i Guardia, i els senyors Comas, Gualba, Illa, Cabruja i Planas, que digueren llurs papers amb molta correcció. Donà fi a tant escullit programa la representació de la joguina, del senyor Millà, que té per nom *El ninot de molles*, que fou interpretada pels joves Pou i Illa. Aqueix últim, amb sa vis còmica, mantingué en una rialla continua a la concurrència. Foren molt ben acompanyats per la senyoreta Guardia, i tant els uns com els altres varen ser molt aplaudits.

Palamós

TEATRE CERVANTES. — Dissabte passat va celebrar-se en aquest teatre la vetllada organitzada per uns quants joves d'aquesta vila a benefici dels ferits en la guerra d'Àfrica.

Començà la festa amb la lectura d'algunes poesies i l'execució de dues peces de violí, acompanyades al piano pel senyor Ramon Casas, a càrrec dels aprofitats joves Miquel Bardera i Pere Pagès, que foren molt aplaudides. Tot seguit se posà en escena, per una secció d'aficionats composta dels senyors Pérez, Ribas, Casas, Català, Garrigué, Puiggarí i Serra, el drama en quatre actes, d'en Rusiñol, *El mistic*, amb la cooperació del notable actor Joan Santacana i de les distingides actrius senyoretes C. Prat i L. Alegret, expressament vinguts de Barcelona.

La representació va anar força be, molt més de lo que era d'esperar, per tractar-se de joves principiants, alguns dels quals era la primera vegada que sortien a escena.

Als aplaudiments del públic unim el nostre més sincer i entusiàstic.

— La nit del diumenge la Societat choral «El Progrés» obsequià als seus socis protectors amb una vetllada, cantant-se varies peces i posant-se en escena, per la secció «Art Modern», *Calvari amunt* i *Un agregat de boigs*.

Sabadell

CENTRE SABADELLÈS (Gelats). — El diumenge, 31 de Març, se donà una representació del drama d'en Piquet *La monja enterrada en vida*.

De l'interpretació cal citar el jove Marian Colo-

minas, que va distingir-se notablement en un paper còmic; regulars els senyors Ninet i Vidal; molt fluixeta la part secundària; el senyor Vila, molt be en el primer acte; els demés, insegurs i fòra de to.

En la comedia *Els mals esperits*, molt be la senyoreta Claramunt i els senyors Sanllehí i Vila, encara que en aquest últim vam notar certa exageració fòra de caràcter.

CÍRCOL REPUBLICÀ FEDERAL INSTRUCTIU. — En la nit del diumenge, dia 24, tingué lloc una vetllada literaria-musical, amb la cooperació de l'estudiosa entitat Aplec Esperanta Grupo. Fou verament llúida, i es d'elogiar el treball de les senyoretes Torre, Plana, Elías, com a alumnes de l'escola esperantista. Les senyoretes Agneta Soler i Antonia Comas foren extraordinàriament aplaudides per la seva correcció en el dir. Se llegiren poesies d'en Pitarra, Bartrina, Rivera, etc., etc.

Se preparen altres vetllades, donat l'èxit d'aquesta i l'entusiasme de la nombrosa concurrència que omplenava l'espaiós saló d'aquesta important Societat.

TEATRE DEL PARALEL (Miracle). — En la vetlla del dissabte, dia 23, se donà una representació del drama d'en Guimerà *En Pòlvora*, anant tota l'obra molt fluixa. El senyor Codina, en el «Marcó», no ens va convèncer, encara que en alguna escena demostrà tenir condicions de bon aficionat. Tots els demés feren el que pogueren; al senyor Pelegrí (A.) no vam sentir-lo de cap paraula. Li demanem que cridi.

Terrassa

TEATRE PRINCIPAL. — El dia 24 de Març tingué lloc la V i última Sessió Selecta d'Art, que constituí una festa brillantíssima, constant en el programa del concert simfònic vocal la V Simfonia (do menor), de Beethoven; Overtura «Freischütz», de Weber; «En les estepes de l'Àsia Central», d'en Borodini; una delicada aria de J. S. Bach; «Tannhäuser» (overtura), de Wagner, i l'hermós poema simfònic de l'eminent mestre Lamote de Grignon, essent dirigit per l'esmentat mestre i executat magistralment per l'Orquestra Simfònica de Barcelona i l'Escola Choral de Terrassa i parts de l'Orfeó Manresà, formant un conjunt de 230 executants.

Les ovacions foren continuas, durant tot el concert, a tots, i especialment al mestre Lamote. Reberen moltes felicitacions els organitzadors, que tant contribueixen a estendre l'art veritat i la cultura.

— En el Centre Social l'aficionat Jacinte Badilla representà el monòleg d'en Millà *El municipal de punt*, essent molt aplaudit.

NOTICIES

ALGÚ ens havia dit: «Tenint el bon gust de dedicar la primera plana a una dama, ¿per què no pensem en la Xirgu?»

Prou que hi pensàvem! Massa! Més que ella en nosaltres, potser. Per nosaltres, que l'estimem, passar per alt la seva figura airosa era una pena. Però... però la Xirgu ja quasi no es nostra. Mal aconcellada per una colla de senyors que la volten, la gentil Marguerida ha anat desentenent-se, de mica en mica,

del teatre català, que la feu artista, i avui ja no estrena res en català... i prepara un viatge cap a terres forasteres, i en la llista d'autors d'obres que's proposa fer no s'hi troba un nom de casa, talment que aquí no hi hagués un Guimerà que li ha proporcionat un dels èxits més grossos de la seva ràpida carrera.

Emprò ara, el dimars passat, la Xirgu ha tingut una finesa pera la poesia catalana: ha llegit uns fragments de *Nausica* a l'Ateneu, en la vetllada necrològica dedicada al gran Maragall, i per un moment, de grata recordança, s'ha reconciliat amb nosaltres.

I es pera perpetuar aquest moment que avui engalanem les planes d'EL TEATRE CATALÀ amb el retrat de la primera actriu del Principal, tant notable com digna de més patriòtics concellers.

AVUI repartim les cobertes de *L'avi Xena*, — que l'Apeles Mestres no ha pogut dibuixar, com era el seu desitg, a causa de la feina que aquests dies ha tingut amb els figurins de *Nausica* — i les primeres setze pàgines de *Don Gonzalo, o l'orgull del gec*, la notable comedia de l'Albert Llanas.

Els subscriptors rebran, junt amb aquest número, la primera d'aquestes obras enquadernada, i els compradors que la vulguin poden passar per aquesta administració, aont, mitjansant 15 cèntims i els folletins en bon estat, se'ls entregará el llibre.

EL prop-vinent número serà tot ell — apart l'informació — dedicat a l'aconteixement que dissabte s'esdevindrà al teatre de Catalunya: l'estrena de *Nausica*, la tragedia pòstuma de'n Maragall. No donem més notícies, per ara, perquè no se'ns pugui dir que'l prometre no fa pobre, peròensem sorprendre als nostres afavoridors.

LA companyia del teatre Porte-Saint-Martin en la qual hi figuren en Charles Le-Bargy i l'Andrée Mery, que está realitzant una *tournee* per tot el món, vindrà a Barcelona, donant en el Novetats 3 funcions els dies 22, 23 i 24 d'aquest mes. Les obres que representarà serán, respectivament, *Le marquis de Priola*, *Cyrano* i *Après moi*.

HEUSAQUÍ el repartiment segons el qual se posarà en escena *Nausica*:

«Nausica», senyora Baró; «Reina», senyoreta Fremont; «Dimantia», senyoreta Mestres; «Donzella I i Noia», senyoreta Persiva; «Donzella II i La Noia», senyoreta Buxadós; «Donzella III», senyora Huguet; «La dòna», senyora Gumà; «Dòna I», senyoreta Castejón; «Dòna II», senyoreta Roldán; «Vella», senyoreta Verderi; «Ulisses», senyor Borràs; «El rei», senyor Blanca; «Deimó», senyor Capdevila; «Dimant», senyor Tor; «Eurimedon, Pescador jove

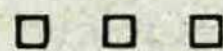
i Home II», senyor Bardem; «Cortisà I i Mariner III», senyor Martori; «Cortisà II i Pescador vell», senyor Donato; «Cortisà III i Noi gran», senyor Torres; «Mariner I», senyor Galceran; «Mariner II», senyor Barbosa; «Home II i L'home», senyor Guixer; L'herald, homes, dones i nois de poble, donzelles, cortisans, mariners, servents del palau i acompanyament.

LLIBRES REBUTS

El dubte de Sant Josep, cançó XCI del Cançoner Popular, que publica el conegut folk-lorista Aureli Campmany.

Du un dibuix de l'Adrià Gual i, además de la tonada i lletra, curioses notes explicatives.

CORRESPONDENCIA LITERARIA

P. de T. i F., Badalona: Mirarem d'aprofitar quelcom. — J. A., Clot: Envii, i veurem. — F. C., Lleida: Les ressenyes han d'esser no més de lo que's fassí en català. Respecte a lo demás, encara no hi ha res acordat. Veurem. — J. R., Centelles: Gracies. Pot enviar sempre que ho cregui oportú. — Ll. C., Lleida: Posi's d'acord amb el senyor F. C., i envii lo que vulgui, que s'ho mereix. Gracies. — B. E., Capellades: Acceptat el seu oferiment. Les funcions del Centre al qual aludeix, vol dir que val la pena ressenyar-les? Vostè mateix. Però sobre tot sigui concís. — R. B., Sant Feliu de Guíxols: Acceptat, però sigui breu i imparcial. — Z. C. i J. B. V., Sant Feliu: Estem servits, però potser podrien posar-se d'acord amb el senyor R. B. — J. S. C., Manresa: Envii. — R. G. V., Vilassar de Dalt: Acceptat el seu oferiment. Respecte a lo que diu de les obres, deu entendre's amb el senyor R., corresponsal. Nosaltres no més responem de les suscripcions fetes directament amb l'Administració.

CORRESPONDENCIA ADMINISTRATIVA

F. M., Sabadell: Se li serveix la suscripció. — L. C., Sant Joan de Palamós: Ja deu haver rebut lo que demanava. — O. R., Palamós: Se li envia lo que demana. Dispensi-ns, però la molta feina que pesa sobre aquesta Administració no'ns permet atendre a tothom tal com voldríem. Respecte a lo de les suscripcions, vostè deu entendre's amb els suscrits. Nosaltres li carreguem en compte l'enquadernació dels llibres en les mateixes condicions de descompte que la Revista. — R. P., Valls: Si vol, ens encarreguem de enquadrar les obres, abonant-li el 25 per 100 de lo que paga el comprador. Si li convé, avisi, i li enviarem la Revista sola, reservant-nos els folletins. No tenim corresponsal literari. — P. B., Centelles: Se'l servirà. — D. R., Arenys de Mar: Amb uns quants entusiastes com vostè a cada població, Catalunya fora el millor poble del món. Gracies, i si no fos perquè semblaria que demanem massa, li diríem que treballés força. — A. T., Mataró: El número 2 està agotat. Si vol, se li pot servir el folletí. Se li envia lo demás que demana. — J. F., Santa Coloma: Llegeixi l'avís als corresponsals, i contesti. — J. V., Esparraguera: D'avui en avant, se li enviarà l'obra a l'acabar-se, i se li carrega l'enquadernació. — I. P., Sant Feliu: Servit lo que demana. — R. V., Torelló: Servit.

EL TEATRE CATALÀ

REVISTA SETMANAL ILUSTRADA

EXTENSA INFORMACIÓ GRÀFICA I LITERÀRIA
DE L'ACTUALITAT TEATRAL CATALANA

20 pàgines de text : 32 pàgines de folletí

SURT ELS DIJOUS

Preu de subscripció: 3 PESSETES TRIMESTRE

Número solt: 20 CENTIMS

Els subscriptors rebran les obres enquadernades
i els números extraordinaris que's publiquin, sense augment de preu

Redacció i Administració:

PLAÇA DEL BEAT ORIOL, 6; BARCELONA

Als nostres Corresponsals

Pera contestar d'un cop a les preguntes que alguns senyors corresponsals ens fan, devem dir que les obres del nostre folletí solament s'envien enquadernades als subscriptors que s'han entés directament amb aquesta Administració.

Si els corresponsals, pera atendre als seus subscriptors, volen rebre, en lloc dels folletins, els llibres enquadernats quan l'obra sigui acabada, no han de fer més que avisar-nos, i nosaltres els hi enviarem oportunament, carregant-los en compte el preu de l'enquadernació i fent-los un descompte d'un 25 per 100.

Peró, pera millor organitzar aquest servei, es convenient avisar a fi d'estalviar gastos de franqueig d'anar i venir dels folletins.

Els que'ns pregunten com han de ferho amb les dues obres publicades, tinguin present que primer han de retornar els folletins si volen que'ls enviem els llibres.

* * *

També devem recordar als nostres corresponsals que'l número segon está agotat, i, per lo tant, no podem servir les seves demandes. El folletí corresponent an aquell número, i solament pera que als col·leccionistes no'ls falti MISTERI DE DOLOR, el venem al preu de 10 céntims. Els corresponsals, com es natural, hi tenen el descompte acostumat.

MOBLES

P. REIG I FILL

PASSEIG DE GRACIA, 27

: TALLERS: UNIVERSITAT, 21 :
I ARGÜELLES (DIAGONAL), 512 BIS

BARCELONA

Papers pintats

:: pera habitacions ::

: GLACIER :
pera cristalls

i decoracions
: de vidres :

E. Bertràn

: Cardenal
Casañas, 11

Barcelona

FAYANS CATALÀ

Santiago Segura

S. en C.

Objectes artístics x Bronzos x Ferros forjats x Majòliques x Porcellanes x Cristalls x Serveis pera tè x Vaixelles x Bomboneres pera tornabodes x Aigua de Colonia x Locions i dentífrics, especialitat del Fayans Català

**Galeria permanent
d'Exposicions d'art**

Corts Catalanes, 615 : Telefon 1884

BARCELONA

